

30%

Sotsid esikohal!

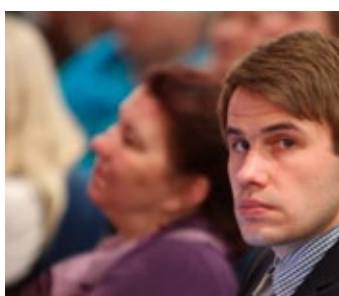
Sotsiaaldemokraatlik Erakond tõusis märtsis Eesti kõige populaarsemaks erakonnaks. SDE toetus oli märtsis 30 protsenti, mis on kaheksa protsendipunkti võrra kõrgem kui veebruaris. Erakonna esimehe Sven Mikseri sõnul tähendab see, et muutust seostatakse eelkõige sotsidega.

“Toetuse tõusus mängib olulist rolli ka see, et teeme oma asju mitte seetõttu, et reitingus edu saada, vaid seetõttu, et see on õige asi,” sõnas erakonna esimees Sven Mikser.

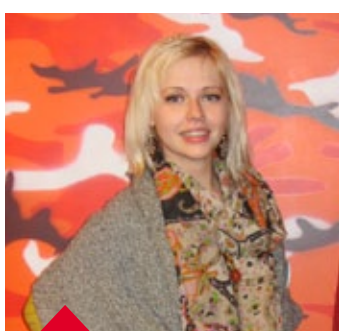
Allikas: BNS-i tellitud TNS Emori uuringust

lk 2

Sven Mikser:
paremerakondi
tabas vesipüks

lk 4-5

Saa tuttavaks: SDE
Lääne-Virumaa piirkond

lk 6

Noorsotsid:
integratsioon nõuab
pingutusi

lk 7

Parteilise sise-
demokraatia USA
moodi

100%

Arvab, et
senine poliitika
peaks jätkuma

Arvab, et poliitika
suunda tuleb muuta

54%

42%

IRL

45%

47%

Reform

29%

61%

Rahvaliit

17%

79%

SDE

8%

86%

Keskerakond

31%

67%

Roelised

0%

Eestlased tahavad muutust

Üle poolte kõikide erakondade toetajatest leiab, et vanaviisi enam jätkata ei saa ja senist poliitikat tuleb muuta. Soov senist poliitikat muuta (% erakonna pooldajatest) Allikas: MeeMA, oktoober 2011

Rohkem hoolivat riiki!

Möödunud aasta lõpus viidi Eestis läbi kaks suuremahulist uuringut: Integratsiooni monitooring ja sotsioloogiline uuring “Mina. Maailm. Meedia”. Mõlemas küsiti muuhulgas inimeste poliitiliste eelistuste ja ühiskondliku aktiivsuse kohta. Uuringute autori Marju Lauristini sõnul näitasid tulemused, et sotsiaaldemokraadid on üks kahest kõige eelistatumast erakonnast nii eestlaste kui venekeelse valijaskonna seas.

“Sotside ümber koondub valijaskonna haritum ja sotsiaalselt tundlikum osa, kes ei ole niivõrd ise puudust kannatajad ja alla surutud kui muretsesvad kogu ühiskonna tasakaalustatud ja õiglase arengu pärast,” täpsustas Lauristin sotside pooldaja profiili.

Ta tõi välja ka selle, et Sotsiaaldemokraatlikult Erakonnalt oodatakse põhimõttelisi muudatusi riigi ja inimese vahekorras, eelkõige tahetakse näha “tavainimesest rohkem hoolivat riiki”.

Loe intervjuud Marju Lauristiniga lk 3

Juhtkiri

Teine Tornaado tulekul?

Sven Mikser
SDE esimees

Eesti poliitika parempoolne tiib seisab täna keeruliste valikute ees. Veebruarikuistes arvamusküsitlustes edestasid opositsioonierakonnad valitsusparteisid kokku kuue protsendipunkti jagu, märtsis juba kaheteistkümne punktiga. See on tõsine häirekell, mis sunnib valitsejaid uusi käike proovima. On selge, et sisuliseks kursimuutuseks ei ole tänane võimuliit valmis, niiis võidakse abi otsida poliititehnoloogilistest võtetest. Ja uudeks avanguks võib olla ka unustatud vana.

Meenutagem. Kui erakond Res Publica 2003. aasta parlamendivalimistel Reformierakonnale tuule alla tegi, ütles üks Oravapartei toonastest juhtidest eravestluses irooniliselt, et respublikaanid tuleb igal juhul valitsema lasta – las poisid teevad oma striiptiisi ära, muidu lähevad kätte vapsideks.

Nii sündiski: ametist lahkunud peaminister istus Riigikogu saali Eurokomisjoni kohta ootama ja respublikaanid asusid valitsust moodustama. Siim Kallas nimetati komisjonäriks, tema kabinetitülemaks sai värskest respublikaniseerunud Hendrik Hololei.

Peagi sai avalikuks üks Eesti poliitika lähiajaloo kummalisemaid avantüüre: Reformierakonna lahkuv juht oli enne Brüsselisse siirdumist andnud välja vekslid, et ühendab oma partei täies tükis Res Publicaga. Nii pidanuks Eesti poliitmaastikule tekkima võitmatu paremjõud. Pikantne oli aga tõik, et isegi paljud reformistide juhtpoliitikud said sellise plaani olemasolust teada läbi ajakirjanduse.

Vastuolulist plaani, mille tema autorid suurejooneliselt „Tornaadoks“ ristasid, saadeti parlamendifraktsioonidele maha müüma äraostmatu Indrek Raudne. Tornaadot tabas aga ootamatu tagasilööki, kui Reformierakonna vanad ideelised liberaalid selle oma parlamendifraktsioonis põhja lasksid.

Nii juhtus, et ambitsioonika tornaado asemel tabas Eesti poliitika paremtiiba mõni aeg hiljem hoopis väike vesipüks, kui kahaneva toetusga Res Publica pani leivad Isamaaliiduga ühte kappi. Uut parteid asusid juhtima kaasesimehed, ühiseks peaministri kandidaadiks sai veteranpoliitik Mart Laar.

Kui aastate eest näitasid reformistid „Tornaadole“ punast tuld, siis nüüdseks on Oravaparteis seis muutunud: vanad tegijad Kallas, Rask, Lipstok ja Atonen on Eesti tegevpoliitikast tagasi tõmbunud, peaminister Ansip on teatanud oma peatsest lahkumisest ja rahandusminister Ligi otsib rakendust pangandusmaailmas.

See tähendab, et tee on valla uuele põlvkonnale, kellest paljusid võib iseloomustada sõnadega „kabinetis kasvunud“. Need on poliitikud, kelle mentaliteet ja poliitikategemise stiil on sootuks sarnasem omaaegsete „äraostmatute“ omale. Viimased on pärast Res Publica krahhi taas tegijateks hakanud ja justkui muuseas IRL-i oma täieliku kontrolli alla võtnud. Nii ongi tee lahti uuele „Tornaadole“.

Muidugi ei muuda see suurt pilti. Lennart Meri ütles kunagi tabavalt, et hernesupi võib küll üles soojendada, aga ega ta sellest paremaks saa. Ka Eesti primitiivset parempoliitikat viljelevaid erakondi võib liita ja lahutada või rüütada mistahes uude kuube, ent see ei muuda tõsiasja, et Eesti riik vajab sisulist kursimuutust. Sellist, mida pakub sotsiaaldemokraatia.

Regionaalareng vajab juhtimist

Märtsis koos olnud SDE omavalitsusjuhid tõdesid, et Eesti regionaalpoliitika on taandarengu teel. Valitsuserakondade aktiivne tegevus riigi tsentraliseerimisel ning jõuetus haldusreformi vallas halvad kohalikku elu. Tulemuseks kaugeneb riik oma inimestest veelgi ja valitsejad ei suudagi enam näha positiivseid stsenaariume piirkondades inimväärse elukeskkonna tagamiseks.

Kajar Lember
Riigikogu liige

Maakonnatasand tugevamaks

Meie omavalitsusjuhid on seisukohal, et Eesti vajab kiiresti maakonnatasandit tugevdavat reformi, et tagada toimiv halduskorraldus. Sellest on erinevad haldusteoreetikud rääkinud juba pikka aega ning nüüd on selle seisukohaga ühiselt välja tulnud ka üleriigilised omavalitsusliidud.

Seda, et täna on kohalike omavalitsuste esindajad härjal sarvist haaranud, saab hinnata positiivselt, kuid teisalt näitab see ka selgelt, et ei olda rahul valitsuse tegevusetusega omavalitsuste probleemide lahendamisel.

Ka liitude halduskorralduse reformi esimeseks lahendusvariandiks on piirkondliku koostöötasandi seadustamine, mille lahutamatuks osaks on teenuste määratlemine, mida pakuvad tänased omavalitsused ja mida tehakse ühiselt maakonnatasandil ning samuti suhted riigiga.

Tänane maakondliku juhtimise täielik politiseerimine ja vastutuse ning vahendite pidev tsentraliseerimine halvab riigi ja kohalike omavalitsuste normaalse koostööd ning see ei vii meie riiki ja demokraatiat kindlasti helgema tuleviku suunas.

Muutusi vajab kogu maaelupoliitika

SDE on seisukohal, et õigem on kavandavat reformi käsitleda riigireformina, kuna kosmeetilistest vangerdustest ei piisa, vaid vaja on kompleksseid muudatusi nii omavalitsuste, maakonna kui ka riigi tasandil. Lisaks kohustuste ja ressursside ümberjaotamisele riigi haldustasandite vahel peab paljuräägitud reform kaasa tooma ka muutusi maaelupoliitikas laiemalt.

Arutelul oli ka Riigikogu maaelukomisjoni juhi Kalvi Kõva ülevaade värskest Maaelu arengukavast, mis keskenduskondlikele probleemidele. Riigikogu kohalike omavalitsuste toetusrühma aseesimehe Neeme

“Eri tasandite koostöö on regionaalarengu suunamisel võtmeküsimus ning see eeldab eelkõige poliitilist tahet mõista kõikidel tasanditel toimuvat.

Suure sõnul aitab toimiv kohalik demokraatia koos õigusega ise otsustada oma kodukandi asjade üle, hoida maapiirkondades teotateli inimesi. See on aga oluline, sest ainuüksi riigiisade suhtumine ja omavalitsuste vahendite pidev kärpimine on te-

kitanud olukorra, kus tõsisel ohus on nii teenuste kättesaadavus kui ka demokraatia.

Tartu Ülikooli regionaalplaneerimise dotsent Garri Raagma ja Saare vallavanem Jüri Morozov tõid aga oma ettekanne-tes välja kitsaskohad ja möödapanekud, mis puudutavad planeerimistegevusi riigi ja omavalitsuse tasandil. Tõdeti, et eri tasandite koostöö on regionaalarengu suunamisel võtmeküsimus ning see eeldab eelkõige poliitilist tahet mõista kõikidel tasanditel toimuvat.

Seminaril osales lisaks praegustele liidritele ka mitmeid endisi ja tulevase omavalitsusjuhte ning ühistele seisukohtadele jõudmine annab veendumuse, et suudame jõuliselt edasi liikuda.

Loodan väga, et eestimaalased toetavad meie seisukohti kohalike omavalitsuste volikogude valimistel järgmisel aastal ja sealt edasi ka uutel Riigikogu valimistel, kust on vaja saada selge mandaat oma regionaalpoliitika teostamiseks juba valitsuse juhterakonnana.

Märtsi lõpus kogunesid sotsiaaldemokraadid Viljandisse, et üheskoos elukeskkonna parandamise võimaluste üle nuputada.

2 küsimust

Vastab Peep Peterson, Transpordi Ametiühingu esimees

1 Märtsi algul tabas Eestit vist ajaloo suurim streigilaine. Mida taotlesite ja kuidas kommenteerite valitsuse süüdistusi, et sõnum oli segane, streik ebaseaduslik?

Oli tõesti suurim streigilaine, vähemalt meil pole Tallinna ühistransport kunagi nii tublilt seisnud. Meil oli hea meel, et inimesed selle streigiga kaasa tulid - ühelt poolt usaldusest Transpordi Ametiühingu suhtes ja teisalt tühimusest valitsuse ülesõidutaktika vastu.

Oli algusest peale teada, et õpetajad kavatsevad kolme päeva jooksul nõuda oma palkade tõstmist ja kahjuks läks just samal ajal kuumaks ka kollektiivlepingu seaduse muutmise teema. Seadus ju algupäraselt just sotsiaaldemokraatide tehtud. Nüüd valiti kahjuks kõige ebamõistlikum viis asjade pea peale pööramiseks.

Need kaks streiki toimusidki ja mõlemad olid seaduslikud. Sõnum oli valitsusele väga selge ja kui neil oleks olnud soovi, oleksime võinud ka streigi eel ilusasti kokku leppida. Kangus oli paraku suurem, kui respekt sotsiaalpartneri ja streigikahjude tegelike kandjate ees.

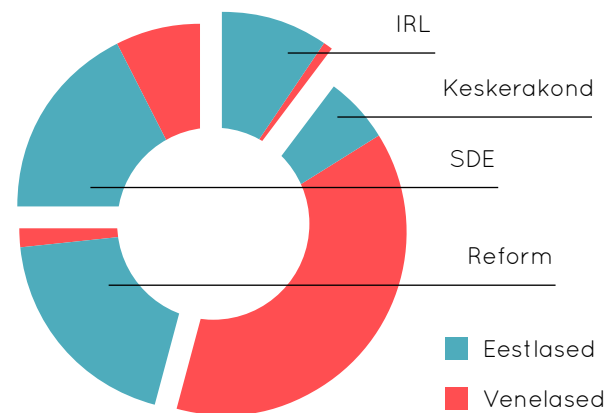
2 Mida toimunud streigiga saavutati?

Olulisim on sümbolne võit – eestlane suudab enda eest seista ja valitsus peab selle võimalusega arvestama. Lisaks on antud väga selge lubadus õpetajate vähemalt järgmise aasta palga osas, mida õnnestub ehk läbi-rääkimistel parandada. Ja kolmandaks saavutasime olukorra, kus järgmised muudatused olulistes tööseadustes algavad läbirääkimiste laua taga, mitte mõne üksiku firma palgal oleva riigikogu liikme tagatoas.

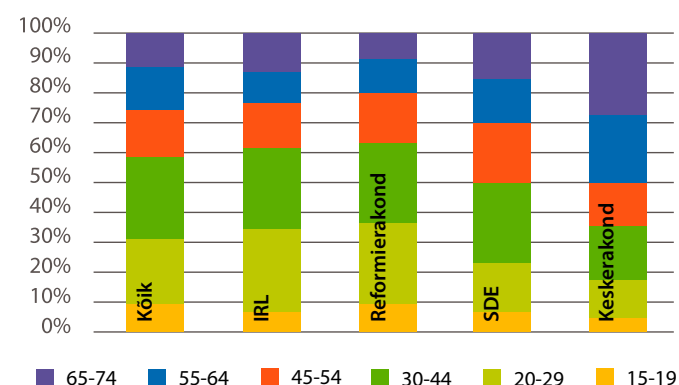
Erakondade pooldajaskond kogu elanikkonnas (15-74 a) keele järgi.

Allikas: Integratsioonimonitooring, nov 2011

Erakondade pooldajate ealine koosseis (%)

Allikas: MeeMa, okt 2011

Sotsidelt oodatakse hoolivamat riiki

Marju Lauristin on üks kahe eelmisel sügisel läbiviidud uuringu* autoritest. Palusime Marjul valgustada Sotsiaaldemokraadi lugejatele poliitiliste eelistuste ja ühiskondliku aktiivsuse ning ootuste kohta tehtud uuringute seda osa, mis puudutab erakondade pooldajaskonda.

Mida võib uuringute tulemustest välja lugeda Sotsiaaldemokraatliku Erakonna pooldajaskonna kohta?

Mõlemas uuringus uuriti muude küsimuste hulgas ka erinevate sotsiaalsete rühmade ja võrdlevalt eestlaste ning venekeelse elanikkonna osalemist poliitikas, ühiskondlikke hoiakuid ja erakondlike eelistusi. Viimast selgitati küsimusega: Milline Eesti erakond on Teie vaadetele ja huvidele kõige lähedasem?

Uuringud näitasid, et sotsiaaldemokraadid on üks kahest kõige eelistatumast erakonnast nii eestlaste kui venekeelse valijaskonna seas.

Sotsiaaldemokraatlik Erakond on saavutanud kindla liidripositsiooni Keskerakonna ees ühiskonna allasurutud kihtide huvide kaitsjana.

SDE konkureerib eestlaste edumeelsema osa toetuse pärast edukalt Reformierakonna ja IRL-iga, olles saavutanud ülekaalu keskealiste ja vanemate, ühiskonnaredelil keskmisest kõrgemale asetunud inimeste seas.

Sotside ümber koondub valijaskonna haritum ja sotsiaalselt tundlikum osa, kes ei ole niivõrd ise puudust kannatajad ja allasurutud kui muretsevad kogu ühiskonna tasakaalustatud ja õiglase arengu pärast.

Venekeelse taustaga Eesti kodanike hulgas kasvab toetus sotsidele koos suurema eesti keele oskuse, kõrgema hariduse ja kindustatuma majandusliku ning ühiskondliku positsiooniga. Iga viies kõrgharidusega venekeelne EV kodanik eelistab juba sotse Keskerakonnale.

Keskerakonna toetajatest eristub venekeelne sotside pooldaja positiivsema suhtumisega Eesti riiki ja ühiskonda ning aktiivsema osalusega Eesti avalikus elus tänu paremale eesti keele oskusele ning tihedamale suhtlusele eestlastega.

Millised on suuremad ühiskonnas toimunud meelelaadi muutused viimasel ajal? Millest need tingitud võivad olla?

Ühiskonna üldist meelelaadi kajastab süvitsi uurimus "Mina. Maailm. Meedia" (MeeMa). Küsitlustulemuste esialgse analüüsi põhjal võib öelda, et Eesti ühiskond on üldiselt muutunud stabiilsemaks. Välja on kujunenud erinevate ühiskonnarühmade suhted ja hoiakud, inimesed on muutunud teadlikumaks oma valikutest. Samas on ühiskonnas tervikuna suurenenud soov muutuste järele. Võib-olla kõige üllatavamaks oligi see, et kõigi erakon-

dade pooldajate seas on enamus need, kes arvavad, et Eesti senine arengusuund vajab muutust.

Millistes ühiskonnagruppides on sotside toetus muutunud ning mida sellest järeldada võib?

Võrreldes eelmise uuringuga 2008. aastast, on sotside pooldajaskond laienenud kolmes rahvarühmas: nooremas keskeas inimeste hulgas, jõukamate ja edukamate inimeste hulgas ja venekeelse elanikkonna harituma osa seas. Siit võib välja lugeda ühiskonna mõjukate gruppide rahulolematuse kasvu paremerakondade poliitikaga.

Millised on Teie arvates inimeste ootused SDE-le?

Arvan, et inimesed ootavad SDE-lt põhimõttelisi muudatusi riigi ja inimese vahel korras, seda, et riik oleks inimese teenistuses, mitte vastupidi. MeeMa küsitluse tulemustes oli oodatud muutuste tipus soov näha "tavainimesest rohkem hoolivat riiki" (86%).

Kuidas peaks SDE käituma, et neid ootusi õigustada?

Arvan, et meil oleks vaja kiiresti oma manifestist lähtudes välja töötada konkreetne tegevuskava, mis sisaldaks avalike tee-

nuste ja riigivalitsemise inim-sõbralikku korraldust, elutähtsate avalike teenuste, sh kvaliteetse hariduse, arstiabi, puuetega inimeste ja vanurite hoolitsemise kättesaadavust ja kvaliteeti, lastega perede vaesuse vastu võitlemist, töötajate sisetulekute kasvu, sh töökohtade loomist innovatiivses ettevõtluses ja kõike seda rahaliselt tagavat tasakaalustatud maksupoliitikat. Samas peab SDE tegema kõik, et Eestis tugevneks kodanikuühenduste ja ekspertide osa poliitikate väljakujunemises. Poliitiliste otsuste tegemine peab toetuma avalikule arutelule ja teaduslikele uuringutele, mitte kabinetikokkulepetele.

Mida tähendab SDE toetuse kasv valitsuse jaoks? Millised järeldused peaks peaminister tegema?

Võib ette näha Reformierakonna ja peaministri retoorikas nn pehmete teemade hoogustuvat promomist, mille varjus võidakse ette võtta ka mitmesuguseid sisuliselt ebavõrdsust suurendavaid uuendusi. Samas tugevneb demagoogiline hirmutamine kõrgete maksudega ja sotsialismiga "Rootsi moodi". Meie peaksime selleks valmis olema ja rohkem rõhutama, et sotsid ei kopeeri pime-

si Põhjala mudeleid, vaid tahavad kujundada Eesti oludele ja kultuurile sobivat oma põhjamaist heaoluühiskonda. Samas tuleb meelde tuletada, et maailma riikide majandusliku konkurentsivõime edetabeleid juhiivad just Põhjamaad, kus oma inimestest rohkem hoolitakse.

Millises ühiskonnagrupis on sotsidel kõige rohkem kasvuruumi ja kuidas selle rühmani jõuda?

Kaks rühma on meie toetajaskonna kasvu jaoks eriti olulised: õppivad noored ning nn eestimeelsed, so Eestist hoolivad ja eestlastega koostööd soovivad teistest rahvustest inimesed. Nendeni jõuda saab kõige paremini läbi selgete ühiste eesmärkide ja neid eesmäärke täitvate konkreetsete aktsioonide. Samuti on väga oluline aktiivne sotsiaaldemokraatlik koolitustegevus.

“Poliitiliste otsuste tegemine peab toetuma avalikule arutelule ja teaduslikele uuringutele, mitte kabinetikokkulepetele.”

Mis on Teie arvates Eesti valija jaoks poliitilise eelistuse tekkimisel määravaks?

Maailmavaade ehk sisuline sõnum on esmatähtis, kuid erakonna ja poliitikute käitumine ja maine peab seda kinnitama, olema sellega ka detailides kooskõlas. Kokku võtaksin neid kahte mõistet "usutavus".

Küsis Triin Toome Sotsiaaldemokraadi peatoimetaja

* Märkus: protsendid on arvestatud kõigist küsitletutest, mitte ainult valijaskonnast, seetõttu on siin arvud väiksemad kui ainult valijaskonda hõlmavate reitingute puhul.

* Novembris 2011 Integratsiooni monitooringu raames toimus elanikkonna esinduslik küsitlus (TSN Emor). Küsitleti 600 eestlast ja 800 mitte-eestlast. Uuring viidi läbi poliitikauringute keskuse PRAXIS ja TÜ Ajakirjanduse ja kommunikatsiooni instituudi koostöös. Uuringu materjalid on nähtaval PRAXIS kodulehel. Samal ajal toimus ka teine suur sotsioloogiline uuring "Mina. Maailm. Meedia" (MeeMa), mille viis Ajakirjanduse ja kommunikatsiooni instituudi tellimisel läbi SaarPoll.

LÄÄNE-VIRUMAA

Sotsiaaldemokraat tutvustab igas lehes ühte SDE piirkonda. Tähestikust lähtudes toob seekordne number lugejateni **Lääne-Virumaa** piirkonna tegemised ja plaanid. Järgmisel leheküljel olev lugu tutvustab ühte tragi naist.

Eeskujulik piirkond: Lääne-Virumaa

SDE Lääne-Virumaa piirkonna tegemistest ja maakonna eluolust rääkis Sotsiaaldemokraadile piirkonna esimees **Rannar Vassiljev**.

Kui kaua sa oled Lääne-Virumaa piirkonda juhtinud?

Juhin taas Lääne-Virumaa piirkonda alates jaanuarist. Aastatel 2006 kuni 2008 olin samuti piirkonna juht, nii et töö on tuttav. Mõlemal korral on olnud õnn võtta üle korralik ja hästi toimiv piirkond, mille eest tahaks tänada oma eelkäijaid Andres Mandret ja Indrek Saart.

Mis selle aja jooksul piirkonnaelus muutunud on?

Organisatoorses mõttes on Lääne-Virumaa olnud alati eeskujulik piirkond. Kui võrrelda aastatetagusega, siis oleme ehk suutnud laiendada omavalitsuste ringi, kus me nii kohalikel kui ka riigikogu valimistel edukad oleme suutnud olla. Valimiskampaaniad on muutunud professionaalsemaks ning oleme saanud väärt kogemust omavalitsuste juhtimisel. Loomulikult on lisandunud ka palju häid häälevõtjaid, ja mis veelgi olulisem, mõnusaid ja huvitavaid inimesi.

Millised on sinu eesmärgid piirkonna esimehena?

Tahaks hoida piirkonnas meeldivat ja tegusat sisekliimat. Poliitiliselt on nii minu kui kogu piirkonna eesmärgiks võita valimised kahes suuremas omavalitsuses - Rakveres ja Tapa - ning saada korralik esindatus võimalikult paljudes kohalikes volikogudes ning pakkuda 2013. aastal kõigile läänenvirulastele, sõltumata nende koduvallast, võimalust otse toetada.

Mida nende eesmärkide saavutamiseks juba tehakse?

Osakondade koosolekutel on kandev osa valimisteks ettevalmistamisel. Piirkonna esimehena ning mitmete kohalike valimiste kampaania vedajana olen alustanud osalemist osakondade koosolekutel, et olla nõuga abiks valimisteks valimistumisel.

Kuidas toimub SDE Lääne-Virumaa piirkonna töö?

Kord kuus koguneb piirkonna juhatus, kus antakse ülevaade osakondades toimuvast ja aktuaalsetest teemadest riigis. Antakse tagasisidet toimunud üritustest ning plaanitakse uusi.

Lääne-Virumaa piirkond

Liikmeid: **378**

Osakondi: **12**

Sotsid Lääne-Virumaa omavalitsustes:

Haljala vald

Toomas Säask, volikogu liige

Kadrina vald

Tiina Murumägi, Toomas Tingas - volikogu liikmed

Kunda vald

Heldur Lahne, volikogu liige

Rakke vald

Lembitu Kanarbik, volikogu liige

Rakvere

Kairit Pihlak, Karl Mäesepp - volikogu liikmed

Rakvere vald

Boriss Balõtšev, Aare Lemberg, Mare Algeus, Margus Leipalu - volikogu liikmed

Rägavere

Arnu Lippasaar, vallavolikogu aseesimees

Tea Runovski,

vallavalitsuse liige

Sõmeru

Sirje Rebane, Koit Arula - volikogu liikmed

Tapa

Kuno Rooba, Andres Mandre, Vjatšeslav Suvorov, Viivi Kallis, Tea Väliku - volikogu liikmed

Piret Pihel, Mati Kanarik - vallavalitsuse liikmed

Vihula

Raivo Uukkivi, vallavanem

Mati Piirsalu,

Tõnu Ammusaar - vallavolikogu liikmed

Esindus Riigikogus:

Indrek Saar, Rannar Vassiljev

Haljala, Kadrina, Kunda ja Viru-Nigula ühisosakond, Rakke, Rakvere, Rakvere vald, Rägavere, Sõmeru, Tapa, Vihula, Vinni ja Väike-Maarja.

Riigikogu liige Rannar Vassiljev juhib Lääne-Virumaa piirkonda juba teist korda. Tema arvates on Lääne-Virumaa parim koht, kuhu kodu rajada.

Üldiselt üritame kaasata üritustele, sõltumata sellest, kus need toimuvad, võimalikult paljude omavalitsuste inimesi. Traditsioonilised maakondlikud üritused on jaanipäeva ning jõulude tähistamised.

Kas lähiajal on tulemas ka mõni suurem piirkonna üritus?

Järgmine suurem üritus on 3. mail kell 21 Rakvere teatri kohvikus, kus toimub ööülikool – nii huvitavat mõttevahetust kui ka mõnusat muusikat. 16. juunil tähistame saabuvat jaanipäeva Sagadi külas.

Mille poolest erineb Lääne-Virumaa teistest Eesti maakondadest?

Peamiste majanduslike statistiliste näitajate poolest - palk, tööpuudus, SKP elaniku kohta - on tegu üsna keskmise maakonnaga. Ka demograafiliselt ei eristu Lääne-Virumaa drastiliselt teistest maakondadest. Küll aga on tegu kõrge potentsiaaliga maakonnaga. Transpordiühendus pealinnaga, peamise turistide saabumiskohaga, pakub head ja kiiret võimalust maanteed mööda sihtpunkti jõuda. Kui venima kippuv teedehitus Tallinna-Narva maanteel lõpuks finišisse jõuab, paraneb ühendus veelgi. Samuti jääb maakond kenasti teeledast saabuvatele turistidele. Vaatamist ja mõnusat olemist jagub Lääne-Virus kuhjaga – mõisad, linnus, roheline on vaid mõned näited. Hea taristu pakub kasvuvõimalusi ka tootva-

tele ja töötlevatele ettevõtetele ning põllumeestele. Elukeskkonnana on aga tegu parima kohaga, kuhu kodu rajada.

Millised on suurimad mured Lääne-Virumaal ja kuidas kohalikud sotsid nendega toime plaanivad tulla?

Nagu igas kohas ja igal ajal, jagub Lääne-Virumaal ka muresid. Jätakuvalt on aktuaalne maa-varadega seonduv. Põlevkivikaevanduste laiendamine ning taaselukundunud iha fosforiidi järele. See on aga tõsiselt ohuks põhjaveele, mis peaks muretsema panema mitte ainult Pandivere kõrgustiku piirkonda, vaid kogu Eestit. Nagu igal pool Eestis, on ka Lääne-Virumal probleemiks omavalitsuste rahastamine, mis jätab jälje inimestele

“Nagu igal pool Eestis on probleemiks omavalitsuste rahastamine, mis jätab jälje inimestele pakutavates teenustes.

pakutavates teenustes. Aktuaalsed teemad on prügimajanduse korraldamine, veeprojekte toppamine, aga ka hariduse kvaliteedi säilitamine, lasteaiakohad ning eriala- ja perearstid.

Mida saaks valitsus teha, et elu Lääne-Virumaal parem oleks?

Sarnaselt teiste maakondadega, aitaks läänenvirulaste eluolule

kaasa see, kui valitsus võtaks vaevaks rohkem kohalike esindajatega suhelda ning nende arvamusega arvestada. Omavalitsustele tuleks tagada tulu baas, millega on võimalik neile pandud ülesandeid täita. Selgust tuleks tuua omavalitsuste piiride ja ülesannete ning koolivõrgu tuleviku osas. Lastesse panustamist ei peaks vaatama kui võimalust, mida teha siis, kui rahakott lubab ja valimised soosivad, vaid kui investeeritud tuleviku majanduse edu-

kusse. Täna lapsed on need, kes Eesti tuleviku edukuse tagavad. Siinkohal on aktuaalsed nii olematud lastetoetused kui ka probleem lapsele lasteaiakohta leida.

Kas sotside toetajaskonnal on Lääne-Virumaal kasvuruumi?

Sotsid on Lääne-Virumaal alati üsna tugevad olnud ning on seda ka täna. Kuid kasvuruumi on alati, eriti kui eesmärgiks on järgmine valitsus moodustada.

Sotside toetus Lääne-Virumaal läbi aastate

SDE toetus Riigikogu valimistel 2007 – 14,3% (4. tulemus)

SDE toetus Riigikogu valimistel 2011 – 24,8% (2. tulemus)

Võimul suurimas omavalitsuses Rakveres aastatel 2005-2010

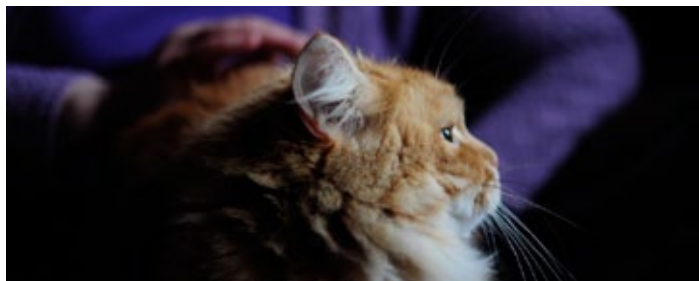
Võimul suuruselt teises omavalitsuses Tapal aastatel 2000 - 2009

SDE toetus KOV valimistel Rakveres 2005 – 19,8% (3. tulemus) 2009 – 28,6% (1. tulemus)

Tapal 2005 – 33,3% (1. tulemus) 2009 – 23,8% (2. tulemus)

Virisemise asemel tuleb tegutseda

Sõidu Rakverre **Helmi Urbalu** (52) juurde võtsin ette vist küll selle kevade kõige sombusema ilmaga. Rõõmsameelse Helmi seltskonnas, tema hubases kodus ja imemaitsva kohupiimakoogi abil ununes aga kaamoslik ilm koheselt.

Kass Robert sattus Helmi juurde tänavalt.

Helmi majas elavad peale tema veel kassid Hugo ja Robert ning koer Kessu. Juubilar Hugo sai intervjuu toimumise päeval juba 10aastaseks, aga välja see küll ei paistnud.

Peale loomade armastab majaperenaine väga lilli, nende seadmist on ta õppinud isegi Taivo Pilleri lillekoolis. "Minu lemmiklill on eluslill," ütleb Helmi, kellel on lõikelilledest kahju, sest need närtsivad nii kiiresti. Tema enda majas ja aias jätkub eluslilli küllaga. "Üksi kodus olles alustan oma päeva sellega, et tulen ja ütlen sõnalale tere hommikust," naljatab Helmi, kelle ükski päev ei möödu ilma huumorita.

Nädala sees tormab ta iga päev peale tööd koju, sest loomad ootavad ja talvel on vaja ka maja kütta. Seejärel saab ta aga oma hobidega tegelema asuda. Olenevalt tujust meeldib

Helmile lugeda, teatris ja kinos käia ning tervisesporti teha.

Tervisespordi jaoks on Rakvere valgustatud Palermo terviserajad lausa loodud. "Ainult võta ennast kokku ja vea välja," toob Helmi näite tasuta sportimisvõimalusest. Tema teine lemmik, ujumine, kahjuks nii rahakotisõbralik pole. Kevadeti sõidab Helmi jalgrattaga ja on aastaid innuka kõndijana osa võtnud Maijooksust.

Luule ja psühholoogia

Helmi lemmikkirjanik on Raimond Kaugver. Veel meeldib talle luulet lugeda, nii uut kui vana ja erinevatelt autoritelt. Naise viimase aja lemmikteosed ei pärine aga ilukirjanduse riiulist. "Loen hästi palju psühholoogiat. Mind on hakanud huvitama, miks inimene erinevates olukordades erinevalt

Rõõmsad uudised

Värske uudis on see, et Lääne-Virumaa Puuetega Inimeste Koja koostööst Peterburi invaühinguga on sündinud võimalus kahel ratastoolis noor-mehel minna maratonile Moskva-Donetsk-Moskva. Moskva invaühing kutsub kaks ratastoolis inimest koos abistajatega kaheks nädalaks maratonil 40 inimest mitmest riigist.

Oma suurimaks ekstravagantsuseks peab Helmi kübaraid.

käitub," avab Helmi oma lugemiseelistusi.

Selles, et Helmile meeldib lisaks üksi raamatute lugemisele ka sõpru külla kutsuda ja neile süüa teha, ma ei kahtle. Ta luges mullegi terve kalasõprade unistustest koosneva menüü ette, mis külmikus ootas. "Kui kuskit mõne huvitava retsepti leian, siis tahan alati katsetada. Eriti meeldib mulle uusi asju teha ja proovida," räägib Helmi oma suhetest hea toiduga.

Kokkamislembuse on emalt pärinud ka tema tütre Kadri ja Karin. "Kui olen Tallinnas laste juures, siis nemad üllatavad alati mind pühapäeva hommikul mõne uue koogi või peene toiduga," särab Helmi, lisades, et alati on talle ka kultuuri- ja kohvikuprogramm välja mõeldud.

Kvaliteetaeg lastega on tema jaoks oluline ning õnneks on nad ka kodumaa patrioodid ja Helmi ei pea kartma, et nad tahaksid Eestist ära minna. Lisaks sellele on tütrede tema parimad nõuandjad, kelle arvamusega ta alati arvestab.

Teistmoodi elu

Lääne-Virumaalt Ubja külast pärit Helmi ütleb, et temal on elus kõik teistmoodi kui teistel. Näiteks sündis ta kodus, sest kiirabi ei jõudnud õigeks ajaks kohale. Esimeses klassis käis Helmi aga üksinda.

Praeguseks on Helmi juba kümme aastat Rakveres elanud, see linn on talle alati meeldinud. "Roheline ja omapärane linn. Kahju muidugi, et noort linnapead enam ei ole," võtab Helmi lühidalt kokku oma armumuse Rakverest.

Praegu tunneb ta olude sunnil, et vajab oma ellu muutust

ja pole kindel, kas Rakvere seda pakub. "Võib-olla pean ajutiselt kodust lahkuma, kuigi seda ei tahaks," toob Helmi välja, et kohalikke töötasusid arvestades on üksinda maja ülevõtamine siiski keeruline.

Helmi ise arvab, et temaga juhtub igasugu huvitavaid seiku ja lugusid, sest ta on nendele avatud. Tänu külalislahkusele sattus aastaid tagasi aastavahetuseks tema juurde Narvast Rakverre ilutulestikku vaatama tulnud perekond. Praeguseks on nad juba korduvalt Helmit külastanud ja neist on sõbrad saanud.

Juhus mängib naise elus üldse palju rolli. Kaks aastat tagasi läks Helmi tänu juhusele reisile, millest ta oli unistanud üle 20 aasta.

"1988. aastal toimus Armeenias Leninakani (praegu GyMRI) linnas suur maavärin paljude hukkunutega. Plaanisime mehega lapsendada ühe maavärinas orvuks jäänud Armeenia poisi, aga elu läks nii, et see ei õnnestunud. Sellest ajast saati on Armeenia mul väga hinges olnud," meenutab Helmi aastakümnete tagust aega, kust sai alguse tema unistus külastada Armeeniat ja Gruusiat.

Kaks aastat tagasi leidis Helmi odava lennu ja pörutas üksinda kolmeks nädalaks Gruusiasse ja Armeeniasse. Eelmine aasta kordas ta sama trikki. "Üle-eelmisel aastal ma veel GyMRI linna ei jõudnud, aga eelmisel aastal sain ka seal ära käia," kirjeldab Helmi oma unistuse täitumist.

Gruusiasse ja Armeeniasse on Helmi võimalusel alati valmis tagasi minema. "Gruusia inimesed elavad vaesuses ja palju halvemini kui meie, aga neil on päike ja see muudab nad palju positiivsemaks," mee-

Helmi Urbalu

Haridus	Viljandi Kultuurikool, kesk-eri haridus
Töö	Lääne-Virumaa Puuetega Inimeste Koja juhatuse esimees
Pere	kaks tüdart: Kadri ja Karin
Hobid	kokkamine, tervisesport, teater, lugemine

- 2010. aasta kodanikupäeva aumärk
- Kadride Lääne-Virumaa piirkonna juht
- Viimase aja lemmiktsitaat: "Pole vaja kiruda pimedust, pange parem põlema üks küünlal," Mariann Kelami intervjuust.

nutab Helmi kohalike head tuju ja otsatut külalislahkust.

Elu sunnil sotsiaaltöötajaks

Elu keerdkäikude tõttu Lääne-Virumaa Puuetega Inimeste Koda juhtima sattunud kultuuriharidusega Helmi on töö käigus saanud hoopis sotsiaaltöötajaks, kes hommikul tööle minnes kunagi ei tea, missugune päev teda ees ootab.

"Töötan puuetega inimestega ja tunnen rõõmu, kui saan abi vajaja probleemi kiiresti lahendada," selgitab Helmi, et iroonilisel kombel tegeleb tema kolmanda sektori töötajana omavalitsuse ja kodanike vahendamisega.

Sotsiaaldemokraatlikku Erakonda sattus Helmi aga rohkem kui neli aastat tagasi. Siis käis tal "kosilasi" erinevatest erakondadest.

"Sotsid olid ainsad, kes käisid minuga rääkimas ja ei mustanud kedagi. Nad isegi ei agiteerinud mind erakonda astuma," meenutab Helmi oma sattumist sotside ridadesse.

Naiskogu Kadri Lääne-Virumaa piirkonna juhina on Helmi jaoks tähtis saada aktiivsed naised enda ümber ja enda eest seisma.

"Virisemise asemel tuleb tegutsema hakata," deklareerib Helmi, kelle eesmärgiks pole mitte palju naisi kokku kutsuda, vaid pigem asjalikumad. Eelmise aasta suurim üritus oli lääneviru Kadridel pannkookide küpsetamine lastekaitse päeval. Sellel aastal plaanitakse sama, aga veel paremini ja mugavamalt kui eelmine kord.

Triin Toome
Sotsiaaldemokraadi peatoimetaja

Fotode autor: Triin Toome

Integratsioon noorsotside silmade läbi

Kristina Ivanova

Noorte Sotsiaaldemokraatide Integratsiooni-
valdkonna juht

Noorsotside integratsiooni töögrupi koosolekul püüdsid noored välja selgitada Eestis olevate rahvuslike vastuolude põhjuseid ja formuleerida oma arusaamist integratsiooniprotsessist. Vene- ja eestikeelsete noorte arvamused olid suures osas sarnased. Oleme valmis jagama oma mõtteid ka teistega.

Kahepoolne protsess

Eelkõige räägiti sellest, et integratsioon on vastastikune protsess, mis nõuab mõlema poole pingutusi, kannatlikkust ja üksteisest arusaamist. Diskussioonist osavõtjad tõid välja fakti, et praegu puudub täisväärtuslik dialoog, sest kaks kogukonda elavad paralleelselt, kumbki oma maailmas ja ei puutu täiel määral teineteisega kokku.

Kindlasti ei ole nii, et eestlased ja venelased üldse omavahel ei suhtle, aga suhtlemine toimub siiski pigem üksikjuhtudel. Arvatavasti on selle probleemi üheks põhjuseks keelebarjäär. Osad ei oska vene või eesti keelt, osad oskavad, aga ei suuda rääkida, aga mõned lihtsalt ei taha rääkida "okupantide" või "fašistide" keeles.

Nendest probleemidest rääkides jõuti järeldusele, et paljuski segab suhtlemist ja integratsiooni kahe grupi ajalooline taust.

Kahjuks meenutavad nii mõnedki poliitikud igal võimalikul

juhul eelnenud aastate sündmusi ja samas manipuleerivad sellega oma valijate häälte saamiseks. Noorsotsid arvavad, et me peame elama tänases päevas ja tegema plaane tulevikuks, mitte tirima kaasa 70 aasta vanust koormat.

Meedial oluline roll

Teiseks faktoriks, mis segab kahe kogukonna efektiivset integratsiooni, on Eesti meedia mõju. Mitmed diskussioonist osavõtjad pöörasid tähelepanu sellele, et Eesti meedias tihti-

Tihti tekib
vaenulikkuse
alge juba
kodus.

Noorsotsid arvavad, et Ida-Virumaal toimuvat kajastades tuleks puudutada ka teisi teemasid. Rääkida mitte ainult halvast, vaid ka positiivsest. Näidata näiteks regiooni kultuuri- ja spordielu.

vate nende inimeste peale, kes ei taha ära õppida eesti keelt. Lapsel, kes päevast päeva sellist juttu kuuleb, on väga raske hakata teistmoodi mõtma.

Võimalikud lahendused

Noorsotsid arvavad, et üheks probleemi efektiivse lahendamise variandiks on koolide õpilasvahetuse projektid. Mõned kohalolnutest meenutasid, kuidas nad ise on sellistes projektides osalenud.

Koolide õpilasvahetuse projektid eeldavad, et eesti kooli-

õpilased tulevad vene kooli tundidesse ja vastupidi. Mõnede ühiste tundide ajal võiksid eesti ja vene noored arutada läbi teemad, mis puudutavad Eesti noorteprobleeme. Et õpilased mitte ainult ei istuks koos, vaid saaksid ka keelepraktikat, saaksid üksteise kohta teada midagi uut ja saaksid kogemuse teise rahvuse esindajatega suhtlemisel.

Ühiste probleemide arutelu annab võimaluse mõista, et vaatamata erinevale rahvusele ja keelele on neil palju ühist. Suhtluskogemus võiks lõhkuda pea-

lesuritud stereotüübid ja eelarvamused.

Positiivne on see, et eesti keelt kõnelevad noorsotsid tunnevad huvi vene kultuuri vastu, mille tulemusena võiks tulevikus lisaks muudele üritustele planeerida ka näiteks ühisreisi Peterburgi.

Noorsotside integratsiooni töögrupp avaldab lootust, et põlvkondade vahetus aitab kaotada ülal tõstatatud probleemide aktuaalsust ja meie võime vaatamata rahvusele ja emakeelele üksteisega juba takistamatult suhelda.

Kristina Ivanova loodab, et põlvkondade vahetus aitab muuta eesti ja vene noorte suhteid paremaks.

peale räägitakse Ida-Virumaast negatiivselt.

Kui uudistes näidatakse seda regiooni, siis enamasti seoses narkomaania ja kuritegevusega. Luues sellega arusaama, et see on kriminaalne regioon.

Üheks faktoriks, mis mõjutab integratsiooni, peeti ka perekonda. Noored märkisid, et tihti tekib vaenulikkuse alge juba kodus. Ühtedes peredes võib kuulda vaenu Eesti riigi ja keele suhtes. Teistes peredes valatakse vaen välja meie maal elavate

Riigis jääb puudu turvalisusest

Reet Laja
Naiskogu Kadri
president

Naiskogu Kadri pidas 10. märtsil Tallinnas konverentsi "Naised poliitikaid kujundama!", mille peateemaks oli, kuidas eestlased Eestisse jääksid. Konverents andis võimaluse nii ajalugu meenutada, Soome ja Peterburi organisatsioonidega kogemusi vahetada kui ka oma poolsete ettepanekutega välja tulla.

Meie jaoks on iga Eesti inimene oluline

Mullu vähenes Statistikaameti andmeil Eesti arvestuslik rahvaarv 4400 inimese võrra. Arvestuslik rahvaarv vähenes ka negatiivse rändesaldo tõttu. Esialgsel andmetel rändas 2011. aastal Eestist välja 3922 inimest rohkem kui sisse, mis on viimase kümnendi suurim sisse- ja väljarändajate arvu vahe.

Rände küsimuse tõstis esile ka Marju Lauristin möödunud sügisel Inimarengu aruannet esitledes ja öeldes intervjuus Postimehele: "Meil võib sündida ka 500 000 last aastas, aga kui nad ära rändavad, pole sellest kasu. On palju erinevaid põhjuseid, miks inimesed ära lähevad. Kompleksseid lahendusi, mis töötaks rände vähendamise nimel, välja pakkuda veel ei oska."

Paneeldiskussioonis "Kuidas peatada töötajate väljavool Eestist" osales ka erakonna esimees Sven Mikser. Ta tõi esimesena välja naiskogu viimaste aastate mure, et lastekasvatus on alatoetatud ja ainult üks toetuse liik on kasvanud.

Seda puudujääki on ka naiskogu viimastel aastatel oma väljaütlemistes rõhutanud ja nõudnud vähemalt lastetoetuse kolmekordseks tõstmist, aga ka üksikvanemate ja töötute vanemate lastele suurema toetuse vajadust.

Naiskogu asepresident ja Riigikogu liige Heljo Pikhof toonitas noorte tööpuuduse probleemi tõsidust, sest kui tööd ei leia, on noor sageli julge ka Eestist lahkuma.

Probleemid tööturu poliitikaga

Teiseks suureks probleemiks on riigi tööturupoliitika ja selle muudatused negatiivses suunas - tööturu seadusandluse reform jõustas ainult tööturu paindlikkuse poole, aga lükkas eemale tööturu turvalisuse.

Regionaalpoliitika osas on tõeks muutumas Rohke Debelaki jutt uuest vaesuspäästest, mis asub 50 km Tallinnast. Tänane regionaalpoliitika ei tõsta kuidagi turvalisuse tunnet Eestis elamiseks.

Palgapoliitika on viinud suurte regionaalsete palgalõhedeni, aga ka suure palgalõheni naiste ja meeste vahel. Õpetajad, meditsiinipersonal jt. on pead tõstnud ja oma nõudmised esitanud.

Diskussiooni käigus arutati ka seda, mis saab lastest siis, kui vanemad välismaale tööle lähevad ja lapsed vanemateta pikemaks ajaks koju Eestisse jäävad. Uurimistulemusi, nõuandeid ja kogemusi jagasid Vanemate sotsiaaldemokraatide aseesimees Ene Tomberg, Reet Laja ja psühholoog Tiit Meres.

Konverentsist osavõtjad arvasid, et valitsuse seniste poliitika muutustega pole ime, et tragimad tööalised Eestist lahkuvad. Ühiselt leiti, et turvalisus igas valdkonnas on peamine, millest riigis praegu puudu jääb.

Naiste kogemusi poliitikas kaasa loomisest jagasid Merja Vuohelainen ja teised Soome naised ning ka Svetlana Omeljnenko Sankt-Peterburist.

Naiskogu naised olid valmis oma piirkondades eelpool toodud probleemidega tegelema ja kohapeal lahendusi otsima, aga ka erakonna vastavates komisjonides kaasa lööma.

Raudse oligarhia seadus – mis see on?

Internetist saab vastuse paari hiireklõpsuga. Raudse oligarhia seaduse sõnastas sajand tagasi Saksa sotsioloog Robert Michels: igas ühingus tekib ajapikku liikmetest kaugenenu eliid ehk oligarhia. Seadus kätkeb endas reeglit, et kuitahes demokraatlikus organisatsioonis kontsentreerub võim väikesearvulise grupi kätte ehk tekib oligarhia.

Kuidas on sellega lood meie erakonnas? Kas ilminguid on märgata ka vanemate sotside ühenduses?

Argumenteeritud vastustega nendele ärevust tekitavatele küsimustele läheb pisut aega. Selleks peab valmima Tallinna Ülikooli politoloogia eriala magistrandi Marju Liidersi magistratöö teemal "Raudse oligarhia seadus Erakonna Eestimaa Rohelised ja Sotsiaaldemokraatliku Erakonna

na näitel". Ühe osana uurimistööst intervjueritakse meie erakonna erinevate "kihtide" liikmeid. "Kihtide" jaotus on juhtkond, keskkontor, aktivistid ja tavalikmed.

Mina kui Ühenduse Vanemad Sotsiaaldemokraadid president olen küsimustele vastanud. Need ei olnud lihtsad. Toon siinkohal mõned näited:

- kuidas saavad erinevate tasandite (juhtkond, kontor, aktivistid, tavalikmed) erakonnaliikmed osaleda otsustusprotsessides?
- kas põhilisi otsuseid tehakse juhtkonna, kontori, piirkonna või mõnel muul tasandil?
- mis kanalite kaudu saavad erakonnaliikmed arvamust avaldada enne erakonna jaoks oluliste otsuste tegemist?
- kes töötavad välja põhilised poliitikad ja strateegiad? Kas initsiatiivi tuleb ka tavalikmetele hulgast?

Nüüd mõtlen, et küll oleks tore, kui korraldaksime vanematele sotsidele ühe rahvakoosoleku, kus ühiselt leiaksime vastuseid

neile ja paljudele teistele küsimustele, mis puudutavad erakonna eliidi ja tavalikmete ideaalset, lähedast ja tõhusat koostööd ühises kommunikatsiooniruumis. Ainult tehnilised lahendused ja üldised head kavatsused ei takista raudse oligarhia seaduse avaldumist, kahjuks. Aga põhimõte, mis tuleb Euroopa Liidust ja mille Eesti on heaks kiitnud, ütleb: otsused tuleb alati teha madalaimal võimalikul haldus- ja poliitilisel tasandil ning võimalikult lähedal kodanikele.

Rein Karemäe
Ühenduse Vanemad
Sotsiaaldemokraadid
president

Parteiline sisedemokraatia *made in U.S.A.*

Olari Koppel
President Toomas
Hendrik Ilvese nõunik

Usutavasti suudab iga nutikas mälumängur vastata küsimusele: nimeta kaks maailma kõige mõjukamat parteid, millel pole ühtegi liiget?

Õige vastus on USA Demokraatlik Partei ja USA Vabariiklik Partei. Ametlik liikmeskond neil organisatsioonidel puudub, mis ei takista nende kahe partei pooldajatel kord nelja aasta tagant valida USA-le riigipea.

Novembrikuise otsuseni jõudmiseks tuleb aga enne välja selgitada finalistid. Kui demokraatidel on seekord asi selge – president Barack Obamale keegi “omadest” väljakutset ei esita –, siis vabariiklaste sisevalimistel pole nende ridade kirjapaneku hetkeks veel lõppu näha.

Tee ametliku kandidaadini on pehmelt öeldes keeruline. Kõige aluseks on arusaam, et presidendivalimiste puhul ei valita ühelgi tasemel otse kandidaati, vaid nende asemel valitakse delegaate, kes spetsiaalsel koosolekul, maakonna ja osariigi tasandil, erakonna kongressil ja lõpuks föderaalsetes valijameeste kogus langetavad otsuse ühe või teise kandidaadi kasuks.

Eelvalimiste protseduur erineb osariigiti ja erakonniti, see kord rajaneb põhiseadusele, kohalikele seadustele, tavadele ja partei sisereeglitele. Kõik see teeb pildi väheülevaatlikuks ja teisalt dünaamiliseks. Kandidaatide valimismeeskonnad meenutavad olemuselt mõttekodasid, kelle ülesandeks on tuhande muutujaga rehkendus viia kooskõlla kandidaadi seisukohtade ja valijate eelistustega.

Colorado caucus

Mina nägin oma silmaga, kuidas tegid oma esimese valiku Colorado osariigi suurlinna Denveri ühe pikese parteirakukese vabariiklased. Kell seitse õhtul algasid suure gümnaasiumihoone klassiruumides kümned koosolekud ehk caucus’ed, mille käigus valiti delegaate maakondlikku valimiskogusse.

“Minu” klassis istus koosoleku alguses – ja siis suleti seestpoolt ka üks – 17 inimest, mehi-naisi pea võrdselt, vanuseliselt domineeris vanem keskiga ja rassilise mitmekesisuse eest kandis muidu valgenahalises seltskonnas hoolt üks latino. Seesuguste koosolekute osalusprotsent jääb 10 ja 20 vahele, mistõttu võib järeldada, et selles konkreetses linnajaos või naabruskonnas on end vabariiklasena arvele võtnud 100-150 inimest.

Pikki ettekandeid koosolekul ei peetud, kohe haarati “vaba mikrofoni”. USA suurlinnade elanikud kipuvad valimistel eelistama demokraate, mistõttu koosolekut ilmestas kerge vandeseltslik hoiak ning muu hulgas arutati elu võimalikkust vabariiklasena piirkonnas, kus kõik naabrid toetavad demokraate.

Järgnevat mõttevahetust on raske tagantjärele iseloomustada kui “kirglikku” või isegi “hoogsat”. Halvasti varjatud tüdimusega mõõndi, et ju siis on Romney väljavaated Obama vastu

kõige paremad. Peatselt avalikus- tatud ruumisene arvamusküsitlus ehk straw poll andiski võidu Romneyle, aga üllatavalt napi edumaaga Santorumi ees.

Rohujuuredemokraatia õppetund

Mulle kui kõrvaltvaatajale igavani tundunud valimiskoosolek sai üllatava pöörde, kui klassiruum asus järgmisena välja selgitama oma kahte esindajat maakondlikule valimiskoosolekule. “Kas vabatahtlikke on?” küsis koosoleku juhataja. Tõusis neli kätt, kes kõik ka kandidaatidena registreeriti. Enesetutvustamise käigus selgus, et vabatahtlike hulgas polnud ühtegi Romney toetajat. Kolm neljast pooldasid Santorumi ja üks Ron Pauli.

“Tavaline ameeriklane on hingelt demokraat. Ta tahab osaleda otsustamises, ta töötab välkkiirelt välja ausa ja õiglase otsustamise korra.

Misjärele hakkas tööle rohujuuredemokraatia. “Mulle meeldib küll Santorum, ent vastavalt täna- sele otsusele olen valmis toetama maakondlikul hääletusel Romneyt,” ütles üks. Ja teised kordasid sama mõtet kajana. Kaks neist lõpuks välja valiti, kusjuures toasine valimisprotseduur mõeldi välja kahe minutiga kohapeal ning seekord eiras koosoleku juhataja käsutuses olnud Colorado osariigi vabariiklaste ametlikult kehtivaid reegleid. Siiski ei tuvastanud mina nende valimiste mitteametliku välisvaatlejana ühtki vastuolu demokraatia põhialustega. See siis ongi toimiv rohujuuredemokraatia, tabasin end mõttelt.

Millest kõigest sain vähemasti endale teha kaks põhijäreldust.

Esiteks, nn tavaline ameeriklane on hingelt demokraat (selle sõna üldises tähenduses). Ta tahab osaleda otsustamises, ta töötab välkkiirelt välja ausa ja õiglase otsustamise korra.

Teiseks, igati loogiline küsimus: kuidas nad tagavad, et kaks välja- valitud hääletavad järgmisel otsustamise tasandil nii nagu koosolekul otsustati? Kui seda pärast koosoleku lõppu ühelt vanahärralt pärisin, siis tabas mind üllatunud pilk. “Meil on tema lubadus. Oleme kõik naabrid, usaldame üksteist. Ta ei saa oma sõna murda.”

(Õppereisi USA-sse rahastas USA välisministeerium)

Prantsusmaa sotside presidendikandidaat François Hollande.

Prantslased valivad presidenti

Prantsuse praeguse presidendi Nicolas Sarkozy ametiaeg hakkab lõppema ja käimas on valimiskampaaniate lõpuspurt.

Kuigi kandidaate on kokku kümme, toimub peamine valimisvõitlus paremtsentriliku presidendi Nicolas Sarkozy ja sotsialistide kandidaadi François Hollande'i vahel.

Arvamusküsitluste alusel võis siiani pidada soosikuks Hollande. Märtsikuise küsitluse tulemuste järgi olid aga Sarkozy ja Hollande peaaegu võrdsed. Prantslased on küll oma praegusest presidendist tüdinenud, aga ei vaimusta neid ka Hollande, kes pole kunagi valitsuse liigegi olnud.

President Sarkozy kampaania on siiani tuginenud peamiselt sellele, et rõhutada tema kogemust presidendina, otsustusvõimet ja juhipositsiooni. Hollande on keskendunud traditsioonilistele Prantsusmaa vasakpoolsete teemadele nagu sotsiaalne ebavõrdsus, tööpuudus, haridus ja toetused.

Peale Toulouse'i tulistamist kandusid presidendivalimiste peateemad majanduskriisilt ja töötuselt kuritegevuse ja terrorismi peale. Selline teemade muutus on Sarkozyle pigem kasu toonud.

Käesoleva aasta 22. aprillil toimub Prantsusmaa presidendivalimiste esimene voor, lõppvoor leiab vajadusel aset 6. mail.

President valitakse viieks aastaks otse kodanike poolt. Presidendivalimised toimuvad ühes või kahes voorus. Kui ükski kandidaatidest ei kogu esimeses voorus vajalikku häälteenamust, toimub teine voor, kus valida saab kahe esimeses voorus enim hääli saanud kandidaadi vahel.

Sotsiaaldemokraat
(välisajakirjanduse põhjal)

Mitte just eriti kirglik valimiskoosolek Colorados.

Õiguskantsler sekkus Euroopa võlakriisi lahendamisse

Jevgeni Ossinovski
Riigikogu liige

Euroopa võlakriis on kestnud juba ligi kaks aastat, ohustades nii Euroopa Liidu kui ka maailmamajandust. ELi liikmesriigid on rakendanud mitmeid lühiajalisi lahendusi probleemi ohjeldamiseks, eelkõige laenuprogram- mide näol konkreetsetele riiki- dele. Sotsiaaldemokraadid on neid püüdlusi üldiselt toetanud, pida-

des Euroopa majanduslikku püsi- majäämist elulise tähtsusega meie enda riigi majanduse käekäigule.

Piltlikult öeldes oleme aidanud naabritel maja kustutada mitte lihtsalt solidaarsu- sest, vaid ka enda maja turvalisuse tagamiseks.

Samas oleme alati rõhutanud, et kustutustööde kõrvalt tuleb aktiivselt tegeleda ka üldise tuleohutuse paran- damisega, et tulevikus sarnaseid kriise ära hoida. Seda on ka tehtud ning nüüdseks on jõustunud majanduse juhtimise seadusand-

lik pakett (nn kuuspakk). Lisaks on menetluses ka fiskaallepe, mis muudab ülemäärase võlakoorma ja eelarve puudujäägi karistata- vaks, ning eelnõud, mis on suu- natud eelarve puu- dujäägi varajasele tõkestamisele (nn kakspakk).

Pikaajalises lahenduses on olu- line roll ka Euroopa Stabiilsusmehha- nismil (ESM), mis peaks asendama

ajutist lahendust Euroopa Finan- stabiilsuse Fondi (EFSF) näol ning tagama parema reageerimise või- malikele liikmesriigi makseprob-

leemidele. Riigikogu pidi Eesti lii- tumist sellega arutama kevadis- tungjargu jooksul, ent õiguskants- ler on 12. märtsil esitanud Riigi- kohtule taotluse tunnistada ESMi üks punkt põhiseadusega vastu- olus olevaks.

Sotsiaaldemokraadid toetavad üldiselt ESMi eesmärke, ent ei ole samuti rahul valitsuse poolt Brüs- selis kokkulepitud tekstiga. Meie toetus jääb sõltuma valitsuse sel- gitustest selle kohta, mil määral Riigikogu Eesti poolt sisemaks- tud kapitali kasutamise üle otsus- tada saab. Kui aga asi selleni mui- dugi jõuab, sest Riigikohtu otsu- sest sõltub, kas Eesti üldse ESMis osaleda saab.

“Oleme aidanud naabritel maja kustutada mitte lihtsalt solidaarsu- sest, vaid ka enda maja turvalisuse tagamiseks.

12. aprill kell 14 Pirita kloostri VSD laiendatud juhatuse koosolek. Vestlusteemaks heategevus ja vabatahtlik töö. Osalema oodatud VSD juhatuse liikmed ja aktiiv - igast piirkonnast 2-3 inimest, registreerimine piirkonna juhi juures. **Info Maie Lind, maie.lind@sotsdem.ee.**

12-13. aprill SDE Riigikogu fraktsioon väisab Ida-Harjumaad.

14. aprill Rakveres Naiskogu Kadri juhatuse koosolek.

17. aprillil toimub koos Eesti Kinoliidu seenioridega Tallinnas Kinomajas poliitilise dokumentaalfilmi "Armud jäävad, armud tulevad" vaatamine. Filmi vaatama on oodatud kõik Tallinna sotsiaaldemokraadid. Võta sõber ka kaasa! Täpsem info aprilli alguses Tallinna piirkonna infolistis.

19. aprill kell 17 Tammsaare pargis Tallinnas Naiskogu Kadri poolt korraldatud palgalõhe pikett. Kõik sotsiaaldemokraadid on osalema oodatud!

26-27. aprill SDE Riigikogu fraktsioon väisab Lääne-Harjumaad.

Teated

Ristsõna vastuseid ootame aadressile **ajaleht@sotsdem.ee** kuni 23. aprillini 2012. Kõikide õigesti vastanute vahel loositakse välja suurepärase SDE märkimiku. Head lahendamist!

RISTSÕNA

Natuke nalja

Sepistanud kord sots seaduseparandust ja ei suutnud kuidagi välja mõelda, kust leida mõistlikule teole vajalikud katteallikad. Summa polnud küll suur, aga ilma rahastuseta polnud ka paslik mõttega välja tulla. Samal ajal aga seletas oravast rahandusminister Riigikogu kõnepuldis oma tõde, et maksukoormuse vähenedes majandus areneb veelgi hoogsamalt ja riik saab rikkamaks. Selle nimel, et eelnõule ka valitsuse toetus saada, läkski katteallikana kirja tulumaksuprotsendi vähendamine.

Küsinud kord valija majandusministrilt – miks kodukulud suurenevad? Minister vastanud, et linnapea on süüdi. Linnapea vastanud, et tihased on süüdi. Tihased vastanud, et oravad on süüdi. Oravad vastanud, et sotsid tahavad jälle Kreekat teha.

Indrek Saare pannkoogitort

Retsept

Küpseta 10 õhukest ülepannikooki. Tainast maitsestades ära näpuotsatäit soola unusta ja suhkruga ära liialda!

Sega kokku 400-500 grammi klassikalist kohupiima, 200-250 grammi tavalist kodujuustu, 200 grammi hapukoort ja maitse järgi (200-300 grammi) musta- ja/või punasesõstra moosi. Väga hea on muidugi toormoos, aga igasugune muu hapukas värk ajab ka asja ära, nt Põltsamaa Pannkoogimoos sobib suurepäraselt. Vastavalt moosi hapususele võid vajadusel veidi suhkrut lisada.

Alusta tordi ehitamist pannkoogiga, millele kanna kohupiimasegu, siis jälle pannkook jne. Kohupiimakihti ei maksa väga paksuks ajada, muidu võib pannkook ära jooksmata hakata. Lõpeta kohupiimakihi. Viimaseks kihiks rösti klaasitäis kaerahelbeid või ja mee/suhkruga. Sulatatud šokolaadiga võib ka katta, aga siis peab viimaseks kihiks olema pannkook.

Kirjuta punaste marjadega tordile SDE 30%! ja lase külmkapis vähemalt kolm tundi seista.

Mõnusat äraolemist!

	Jacqueline Kennedy teine abikaasa Aristoteles ...	Makaronitoodete kogunimetus	Teaduste Akadeemia	Jood	Mööbliese		Papagoi	... Denikin	C naaber	Saksa telekanal	2 x täht
Prillimeister						SDE naiskogu ... Kolmnurga külg					
Nõnda				Windowsi algosake Eesti film (1976)					Titaan Oomen		
Aktsiaselts			Lapits SDE liige, eksminister (en. + n.)								Lihatoit
Buda usu kultusehitis							Inglise k. eessõna Kula Haljala vallas			Aasta SDE esinumber 2004. a. Euroopa Parlamendi valimistel	
...kesta-põletik (keratiit)					Spordiala Naisenimi						
J naaber		... ratas vankri all Kerge eine						... eest (kõigest väest) Naisenimi			
Lämmi				Teiste abita (murdes) Koloniaalriigi põhiosa					deja sõnast, hõrga sarvest		
	Jalgpallur Astel-pöösas				Fantastika Vinnid						"Da Vinci" ... (USA 2006. a. film)
Euroopast ida pool asuv maa						Isa-mesilane Sotsiaaldemokraat, EV riigivanem					
Tänav (lāti k.)					Endine tennistreener Astaat					Hapnik Vismut	
Liiter		Tunnuslik SDE sümbol on punane ...						Senior British Officer Sekund			
Eesti Raadio			Jumala-eitajad Ehitusmaterjal								
"Õige mehe ..." (Karl Ristikivi)											
Märgala				Spiikul							
	Sloveenia maakood Kenadus										
... love you!		Okay Tahtmine magada									
Sademed					Piisk	Saksa k. eessõna	Rootsi kroon		SDE esimees	Kunstnik (1915-2011)	Anno
B. Körveri operett "Ainult ..."								Väljasurnud linn Lind			
	2. Maitsekas, väliselt lihvitud			Tegelane O. Lutsu "Kevades" Laetud aatom							...-logadi
Norra suusataja, 2 x OV Frode ...						Pea tagaosa Kurzeme					
Luteetsium			Filmi-Javastaja End, saksa füüsik Georg ... Ohm				... ja emme Kreeka täht				
Õlifirma					Ennast täis olev ... Caesar, morituri te salutant					Gramm Linn Soomes	
F naaber		Suuruselt Euroopa kuues järv Kala						Ribonukleinhape Võrk (inglise k.)			
Võõra lapse rinnaga toitja				Külaäärne rohuplats Kaevu osa					Optical disc Soomusrong "Kapten ..."		
...Jeitnant							... Nestor ...-hop (muusika-stiil)				
Metall				SDE peakorter asub Tallinnas ... tänaval Ristsõna						North	
Near vision			Venemaa haldusüksus Laupäev					Vincent ... Gogh P naaber			
lial						Itaalia pikim jõgi					

EESTI RAHVA RISTSÕNAD
RISTIK